

Svensk författningssamling

Lag om ändring i socialförsäkringsbalken

SFS 2022:879

Publicerad
den 16 juni 2022

Utfärdad den 9 juni 2022

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs i fråga om socialförsäkringsbalken²

dels att 26 kap. 17, 18, 22 a, 22 b och 25 §§, 27 kap. 36 §, 28 a kap. 7 §, 31 kap. 4 §, 33 kap. 16 och 17 §§, 35 kap. 4, 12, 13 och 15 §§, 41 kap. 5 och 6 §§, 50 kap. 4 §, 51 kap. 8 och 10 §§, 52 kap. 10 §, 56 kap. 3, 4 a, 5 och 8 §§, 58 kap. 11 §, 60 kap. 18, 30, 41 och 52 §§, 62 kap. 12, 13, 15–17, 38 och 44 §§, 67 kap. 4, 8, 11, 13 och 20 b §§, 74 kap. 7 §, 74 a kap. 7, 8 och 12 §§, 77 kap. 18 §, 81 kap. 4 och 7 §§, 82 kap. 1, 4, 6–8, 14, 16, 20 och 21 §§, 84 kap. 6 och 16 §§, 101 kap. 6 §, 102 kap. 16 a, 18, 22, 25 a och 29 §§, 103 c kap. 8 § och rubrikerna närmast före 27 kap. 36 §, 62 kap. 15, 16 och 44 §§ och 67 kap. 11 och 20 b §§ ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast efter 82 kap. 8 § ska lyda ”Pensionsbehållning efter avlidna som var födda 1938 eller senare och som avlidit före uppnådd riktålder för pension”,

dels att rubriken närmast efter 82 kap. 19 § ska lyda ”Pensionsbehållning efter avlidna som var födda 1938 eller senare och som avlidit efter uppnådd riktålder för pension”,

dels att det ska införas en ny paragraf, 67 kap. 20 c §, och närmast före 67 kap. 20 c § en ny rubrik av följande lydelse.

26 kap.

17 §³ SGI-skydd gäller under tid då den försäkrade inte förvärvsarbetar av någon anledning som ger rätt till ersättning i form av

1. sjukpenning,
2. ersättning för arbetsresor i stället för sjukpenning,
3. rehabiliteringsersättning, eller
4. ersättning från arbetsskadeförsäkringen enligt 38–42 kap. som motsvarar ersättning enligt 1–3 eller någon annan jämförbar ekonomisk förmån.

Om det inte finns skäl som talar emot det gäller SGI-skydd också under tid då den försäkrade har ansökt om sådan ersättning som anges i första stycket 1 och väntar på ett slutligt beslut av Försäkringskassan i ärendet.

Första och andra styckena gäller endast för tid före uppnådd riktålder för pension.

¹ Prop. 2021/22:181, bet. 2021/22:StU25, rskr. 2021/22:331.

² Senaste lydelse av rubriken närmast efter 82 kap. 8 § 2022:878
rubriken närmast efter 82 kap. 19 § 2022:878.

³ Senaste lydelse 2022:878.

18 §⁴ SGI-skydd gäller under högst tre månader i följd för en försäkrad som avbryter sitt förvärvsarbete, oavsett om avsikten är att förvärvsavbrottet ska pågå längre tid.

Första stycket gäller endast för tid före uppnådd riktålder för pension.

22 a §⁵ Vid utgången av en period då en försäkrad helt eller delvis har fått sjukersättning, aktivitetsersättning eller livränta enligt 41, 43 eller 44 kap., ska den sjukpenninggrundande inkomsten motsvara den sjukpenninggrundande inkomst som den försäkrade skulle ha varit berättigad till omedelbart före en eller flera sådana perioder. Om ett år eller längre tid har förflutit från den tidpunkt när sjukersättningen, aktivitetsersättningen eller livräntan enligt 41, 43 eller 44 kap. började lämnas ska den sjukpenninggrundande inkomsten räknas om enligt 31 § för varje helt år som har förflutit.

Första stycket gäller längst till och med månaden före den när den försäkrade uppnår riktåldern för pension, om inte annat anges i 22 b §.

22 b §⁶ Om livränta har lämnats till följd av arbetsskada som inträffat tidigast den månad då den försäkrade uppnådde riktåldern för pension, gäller det som föreskrivs i 22 a § första stycket längst till och med månaden före den när den försäkrade fyller 69 år.

25 §⁷ Om en försäkrad får tjänstepension i form av ålderspension eller därmed likställd pension före utgången av den månad då han eller hon uppnår riktåldern för pension, ska sjukpenninggrundande inkomst fastställas endast om den försäkrade har ett förvärvsarbete som beräknas pågå under minst sex månader i följd. Den sjukpenninggrundande inkomsten ska då beräknas enligt bestämmelserna i 25 kap.

27 kap.

Sjukpenning efter uppnådd riktålder för pension⁸

36 §⁹ Har den försäkrade fått sjukpenning för 180 dagar efter ingången av den månad när han eller hon uppnådde riktåldern för pension, får Försäkringskassan besluta att sjukpenning inte längre ska lämnas till den försäkrade.

28 a kap.

7 §¹⁰ Sjukpenning i särskilda fall lämnas längst till och med månaden före den när den försäkrade uppnår riktåldern för pension.

31 kap.

4 §¹¹ Rehabiliteringsersättning lämnas längst till och med månaden före den när den försäkrade uppnår riktåldern för pension.

⁴ Senaste lydelse 2022:878.

⁵ Senaste lydelse 2022:878.

⁶ Senaste lydelse 2022:878.

⁷ Senaste lydelse 2022:878.

⁸ Senaste lydelse 2022:878.

⁹ Senaste lydelse 2022:878.

¹⁰ Senaste lydelse 2022:878.

¹¹ Senaste lydelse 2022:878.

16 §¹² Hel sjukersättning kan lämnas tidigast från och med juli det år då den försäkrade fyller 19 år och längst till och med månaden före den månad då han eller hon uppnår riktåldern för pension.

Tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels sjukersättning kan lämnas tidigast från och med den månad då den försäkrade fyller 30 år och längst till och med månaden före den månad då han eller hon uppnår riktåldern för pension.

17 §¹³ Försäkringskassan ska senast tre år räknat från ett beslut om sjukersättning göra en uppföljning av den försäkrades arbetsförmåga. Försäkringskassan ska därefter, så länge den försäkrade har rätt till sjukersättning, minst vart tredje år på nytt följa upp den försäkrades arbetsförmåga.

Om den försäkrade har fem eller färre år kvar tills riktåldern för pension uppnås, behöver någon uppföljning inte göras.

35 kap.

4 §¹⁴ Försäkringstid för rätt till garantiersättning tillgodoräknas en försäkrad

1. enligt 6–11 §§ under tiden från och med det år då han eller hon fyllde 16 år till och med året före försäkringsfallet (faktisk försäkringstid),

2. enligt 12 och 13 §§ för tiden därefter till och med året före det år då han eller hon uppnår den vid försäkringsfallet gällande riktåldern för pension (framtida försäkringstid), och

3. enligt 14 och 15 §§ om försäkringsfallet har inträffat före 18 års ålder.

12 §¹⁵ Om den faktiska försäkringstiden enligt 6–11 §§ utgör minst fyra femtedelar av tiden från och med det år då den försäkrade fyllde 16 år till och med året före försäkringsfallet, räknas hela tiden därefter till och med året före det år då den försäkrade uppnår den vid försäkringsfallet gällande riktåldern för pension som framtida försäkringstid.

13 §¹⁶ Om den faktiska försäkringstiden motsvarar mindre än fyra femtedelar av tiden från och med det år då den försäkrade fyllde 16 år till och med året före försäkringsfallet gäller följande.

Som framtida försäkringstid räknas en så stor andel av tiden från och med året för försäkringsfallet, till och med året före det år då den försäkrade uppnår den vid försäkringsfallet gällande riktåldern för pension, som motsvarar kvoten mellan den faktiska försäkringstiden och fyra femtedelar av tiden från och med det år då den försäkrade fyllde 16 år till och med året före försäkringsfallet.

15 §¹⁷ För en försäkrad som avses i 14 § ska som försäkringstid räknas tiden från och med det år då han eller hon fyllde 16 år till och med året före det år då han eller hon uppnår den riktålder för pension som gällde när han eller hon fyllde 17 år. Hänsyn ska dock bara tas till tid då den försäkrade efter fyllda 16 år har uppfyllt förutsättningarna för tillgodoräknande av försäkringstid enligt 6–11 §§.

¹² Senaste lydelse 2022:878.

¹³ Senaste lydelse 2022:878.

¹⁴ Senaste lydelse 2022:878.

¹⁵ Senaste lydelse 2022:878.

¹⁶ Senaste lydelse 2022:878.

¹⁷ Senaste lydelse 2022:878.

41 kap.

5 §¹⁸ Livränta lämnas längst till och med månaden före den då den försäkrade uppnår riktåldern för pension, om inte något annat anges i 6 §.

6 §¹⁹ Livränta lämnas längst till och med månaden före den då den försäkrade fyller 69 år, om

– skadan inträffar den månad då den försäkrade uppnår riktåldern för pension eller senare, och

– en sjukpenninggrundande inkomst kan fastställas för den försäkrade enligt 25 kap. 3 §.

50 kap.

4 §²⁰ Rätt till merkostnadsersättning har en försäkrad person för merkostnader, i sådan omfattning som anges i 12 §, till följd av att han eller hon före uppnådd riktålder för pension har fått sin funktionsförmåga nedsatt, om det kan antas att nedsättningen kommer att bestå under minst ett år.

En försäkrad som är blind eller gravt hörselskadad har dock alltid rätt till merkostnadsersättning, om blindheten eller den grava hörselskadan har inträtt före uppnådd riktålder för pension och det kan antas att denna funktionsnedsättning kommer att bestå under minst ett år.

Det som anges i andra stycket gäller dock inte för ett försäkrat barn som har en förälder som är underhållsskyldig enligt 7 kap. föräldrabalken eller som har en sådan särskilt förordnad vårdnadshavare som avses i 3 § 1.

51 kap.

8 §²¹ Assistansersättning kan lämnas för tid efter det att den försäkrade har uppnått riktåldern för pension endast om

1. ersättning har beviljats innan han eller hon har uppnått riktåldern för pension, eller

2. ansökan kommer in till Försäkringskassan senast dagen före den dag när riktåldern för pension uppnås och därefter blir beviljad.

10 §²² Antalet assistanstimmar får inte utökas efter det att den försäkrade har uppnått riktåldern för pension.

52 kap.

10 §²³ Bilstöd enligt 8 § första stycket 1–3 lämnas till

1. en försäkrad som inte har uppnått riktåldern för pension och är beroende av ett sådant fordon som avses i 8 eller 9 § för att genom arbete få sin försörjning eller ett väsentligt tillskott till sin försörjning, eller för att genomgå arbetslivsinriktad utbildning eller genomgå rehabilitering under vilken han eller hon får rehabiliteringsersättning enligt 31 kap. eller aktivitetsstöd enligt föreskrifter som meddelas av regeringen,

2. en försäkrad som inte har uppnått riktåldern för pension och, efter att ha beviljats bidrag enligt 1, har beviljats sjukersättning eller aktivitetsersättning,

¹⁸ Senaste lydelse 2022:878.

¹⁹ Senaste lydelse 2022:878.

²⁰ Senaste lydelse 2022:878.

²¹ Senaste lydelse 2022:878.

²² Senaste lydelse 2022:878.

²³ Senaste lydelse 2022:878.

3. en försäkrad som fyllt 18 år men inte 50 år, och

4. en försäkrad som har barn som inte fyllt 18 år.

Bilstöd lämnas i fall som avses i 3 § till en försäkrad som har barn som har ett sådant funktionshinder som avses i 2 §.

56 kap.

3 §²⁴ Inkomstgrundad ålderspension lämnas tidigast från och med tre år före den månad då den försäkrade uppnår riktåldern för pension.

För garantipension finns särskilda bestämmelser om förmånstid i 66 och 67 kap.

4 a §²⁵ Allmän ålderspension får lämnas utan ansökan från och med den månad den försäkrade uppnår riktåldern för pension om den försäkrade fick hel sjukersättning omedelbart före den månaden.

5 §²⁶ Allmän ålderspension får lämnas för högst tre månader före ansökningsmånaden om den försäkrade fick sjukersättning omedelbart före det att han eller hon uppnår riktåldern för pension.

Bestämmelserna i första stycket tillämpas bara i fråga om pension som lämnas tidigast från och med den månad då den försäkrade uppnår riktåldern för pension.

8 §²⁷ Pensionsmyndigheten ska utreda om den försäkrade vill ta ut allmän ålderspension om han eller hon inte har ansökt om sådan pension månaden före den då han eller hon uppnår riktåldern för pension och för den månaden har fått sjukersättning. Detta gäller inte i de fall 4 a § tillämpas.

58 kap.

11 §²⁸ Inkomstindex ska visa den relativa förändringen av genomsnittet av de årliga pensionsgrundande inkomsterna, efter avdrag för allmän pensionsavgift, för försäkrade som under beskattningsåret har fyllt minst 16 år men ännu inte har uppnått riktåldern för pension. Vid beräkningen tillämpas inte 59 kap. 4 § andra stycket.

När en gällande riktålder ändras ska den nya riktåldern tillämpas första gången vid beräkningen av det inkomstindex som ska gälla två år efter det år riktåldern ändrades.

60 kap.

18 §²⁹ Det pensionsgrundande beloppet för pliktjänstgöring beräknas för de dagar under året som tjänstgöringen har pågått och som den försäkrade har fått dag ersättning för enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt. Beloppet per dag beräknas som kvoten mellan

– hälften av genomsnittet av samtliga pensionsgrundande inkomster som fastställts för intjänandeåret för samtliga försäkrade som under det året inte har uppnått riktåldern för pension och

– 365.

²⁴ Senaste lydelse 2022:878.

²⁵ Senaste lydelse 2022:878.

²⁶ Senaste lydelse 2022:878.

²⁷ Senaste lydelse 2022:878.

²⁸ Senaste lydelse 2022:878.

²⁹ Senaste lydelse 2022:878.

Beräkningen av den genomsnittliga summan av samtliga fastställda pensionsgrundande inkomster ska utgå från sådana inkomster som de var bestämda den 1 december fastställelseåret.

30 §³⁰ Pensionsgrundande belopp för barnår får tillgodoräknas en förälder endast om

1. föräldern har varit försäkrad och bosatt i Sverige hela intjänandeåret,
2. barnet har varit bosatt i Sverige hela intjänandeåret eller, om barnet inte har levt hela det året, den del av året barnet levt,
3. föräldern inte har uppnått riktåldern för pension under intjänandeåret,
4. föräldern har haft vårdnaden om barnet minst halva intjänandeåret, och
5. föräldern under minst halva intjänandeåret har bott tillsammans med barnet.

41 §³¹ Överlåtelse enligt 40 § får göras endast om mottagaren

1. under intjänandeåret var gift med eller hade gemensamt barn med överlåtaren,
2. stadigvarande sammanbodde med överlåtaren under intjänandeåret,
3. var bosatt i Sverige hela intjänandeåret,
4. inte har uppnått riktåldern för pension under intjänandeåret,
5. under minst halva intjänandeåret bodde tillsammans med barnet, och
6. inte enligt 30–36 §§ för samma år kan tillgodoräknas ett pensionsgrundande belopp för ett annat barn.

52 §³² Med generell jämförelseinkomst avses 75 procent av genomsnittet av samtliga för intjänandeåret fastställda pensionsgrundande inkomster för försäkrade som under det året inte har uppnått riktåldern för pension.

Beräkningen av genomsnittet av de fastställda pensionsgrundande inkomsterna enligt första stycket ska avse de pensionsgrundande inkomsterna som de var bestämda den 1 december fastställelseåret.

62 kap.

12 §³³ Arvsvinster efter personer som avlidit fem eller fler år före det år de skulle ha uppnått den vid dödsfallet gällande riktåldern för pension ska fördelas för året efter dödsfallsåret. Arvsvinster efter personer som avlidit fyra eller färre år före det år de skulle ha uppnått den vid dödsfallet gällande riktåldern för pension ska fördelas för dödsfallsåret.

Vid fördelningen ska det bortses från kvarlevandes pensionsbehållning som härrör från pensionsrätt för året för dödsfallen och därefter.

13 §³⁴ Fördelningen av arvsvinster ska först göras efter personer som avlidit fem eller fler år före det år de skulle ha uppnått den vid dödsfallet gällande riktåldern för pension. När den fördelningen skett och pensionsrätt för året före det år fördelningen avser har fastställts, ska arvsvinster efter personer som har avlidit fyra eller färre år före det år de skulle ha uppnått den vid dödsfallet gällande riktåldern för pension fördelas.

³⁰ Senaste lydelse 2022:878.

³¹ Senaste lydelse 2022:878.

³² Senaste lydelse 2022:878.

³³ Senaste lydelse 2022:878.

³⁴ Senaste lydelse 2022:878.

*Arvsvinstfaktorer vid dödsfall efter 16 års ålder men minst fem år före riktåldern för pension*³⁵

15 §³⁶ Arvsvinstfaktorer som avser fördelning av pensionsbehållningar efter personer som har avlidit efter det år då de har fyllt 16 år, men minst fem år före det år de skulle ha uppnått den vid dödsfallet gällande riktåldern för pension, ska grundas på kvoten mellan

– summan av pensionsbehållningarna för personer som har avlidit under året före det år omräkningen avser och

– summan av pensionsbehållningarna för de personer i samma ålder som levde vid utgången av samma år.

När pensionsbehållningarna bestäms ska det bortses från förändringar efter den 1 december det år fördelningen avser.

*Arvsvinstfaktorer vid dödsfall fyra eller färre år före riktåldern för pension*³⁷

16 §³⁸ Arvsvinstfaktorer som avser fördelning av pensionsbehållningar efter personer som har avlidit fyra eller färre år före det år de skulle ha uppnått den vid dödsfallet gällande riktåldern för pension ska grundas på kvoten mellan

– det beräknade antalet personer som har avlidit det år de uppnått eller skulle ha uppnått samma ålder som den person som beräkningen ska göras för och

– det beräknade antalet kvarlevande personer i samma ålder.

17 §³⁹ För en försäkrad som inte har uppnått riktåldern för pension ska beräkningen enligt 16 § göras med ledning av officiell statistik över livslängden hos befolkningen i Sverige under femårsperioden närmast före det fjärde året före det år personen skulle ha uppnått den vid dödsfallet gällande riktåldern för pension.

Från och med det år den som avses i första stycket uppnår riktåldern för pension ska beräkningen enligt 16 § göras med ledning av statistiken för femårsperioden närmast före året före det år personen uppnådde riktåldern för pension.

38 §⁴⁰ Vid beräkningen av inkomstpension ska hänsyn tas till pensionsbehållning som härrör från pensionsgrundande belopp enligt 60 kap. för plikt-tjänstgöring, studier, eller barnår endast om det förvärvsvillkor som anges i andra stycket är uppfyllt.

Förvärvsvillkoret är uppfyllt om det för den försäkrade, senast det femte året efter att han eller hon uppnår riktåldern för pension, har fastställts pensionsgrundande inkomster som för vart och ett av minst fem år uppgått till lägst två gånger det inkomstbasbelopp som gällde för intjänandeåret.

³⁵ Senaste lydelse 2022:878.

³⁶ Senaste lydelse 2022:878.

³⁷ Senaste lydelse 2022:878.

³⁸ Senaste lydelse 2022:878.

³⁹ Senaste lydelse 2022:878.

⁴⁰ Senaste lydelse 2022:878.

*Omräkning vid uppnådd riktålder för pension vid tidigt uttag*⁴¹

44 §⁴² För den som har tagit ut inkomstpension före det år då han eller hon uppnått riktåldern för pension, ska pensionen räknas om från och med det år då den försäkrade uppnår denna ålder om delningstalet ändrats.

67 kap.

4 §⁴³ Garantipension får tas ut tidigast från och med den månad då den försäkrade uppnår riktåldern för pension.

8 §⁴⁴ Vid beräkningen enligt 7 § ska en så stor andel av tiden i hemlandet tillgodoräknas som svarar mot kvoten mellan

– den tid under vilken den pensionssökande har varit bosatt i Sverige, inräknad den tid som avses i 6 §, från den första ankomsten till landet till och med kalenderåret före det år då han eller hon uppnådde riktåldern för pension och

– hela tidsrymden från det att den pensionssökande första gången kom till Sverige till och med året före det kalenderår då han eller hon uppnådde riktåldern för pension.

Vid beräkningen ska det bortses från tid för vilken den pensionssökande, vid bosättning i Sverige, har rätt till pension från hemlandet.

*Tiden mellan 16 års ålder och året före uppnådd riktålder*⁴⁵

11 §⁴⁶ Vid beräkning av försäkringstid beaktas endast tid från och med det kalenderår då den pensionssökande har uppnått 16 års ålder till och med året före det kalenderår då han eller hon uppnår riktåldern för pension.

13 §⁴⁷ För den som omedelbart före den kalendermånad då han eller hon uppnådde riktåldern för pension hade rätt till hel sjukersättning i form av garantiersättning gäller följande. Om det är förmånligare än en beräkning enligt 5–12 §§, räknas som försäkringstid för garantipension den försäkringstid som legat till grund för beräkning av sjukersättningen.

*Uttag av inkomstgrundad ålderspension från en annan tidpunkt än vid riktåldern för pension för den som är född 1958 eller 1959*⁴⁸

20 b §⁴⁹ Om den försäkrade är född 1958 eller 1959 och har rätt till inkomstpension, ska beräkningsunderlaget alltid bestämmas som om inkomstpensionen hade börjat lyftas den kalendermånad då den försäkrade fyller 66 år.

⁴¹ Senaste lydelse 2022:878.

⁴² Senaste lydelse 2022:878.

⁴³ Senaste lydelse 2022:878.

⁴⁴ Senaste lydelse 2022:878.

⁴⁵ Senaste lydelse 2022:878.

⁴⁶ Senaste lydelse 2022:878.

⁴⁷ Senaste lydelse 2022:878.

⁴⁸ Senaste lydelse 2022:878.

⁴⁹ Senaste lydelse 2022:878.

Uttag av inkomstgrundad ålderspension från en annan tidpunkt än vid riktåldern för pension för den som är född 1960 eller senare

20 c § Om den försäkrade är född 1960 eller senare och har rätt till inkomstpension ska beräkningsunderlaget alltid bestämmas som om inkomstpensionen hade börjat lyftas den kalendermånad då den försäkrade uppnår riktåldern för pension.

74 kap.

7 §⁵⁰ Äldreförsörjningsstöd kan lämnas tidigast från och med den månad då den försäkrade uppnår riktåldern för pension.

Äldreförsörjningsstöd lämnas från och med den månad då rätt till förmånen har inträtt, dock tidigast från och med ansökningsmånaden.

74 a kap.

7 §⁵¹ Inkomstpensionstillägg lämnas tidigast från och med den månad då den försäkrade uppnår riktåldern för pension.

8 §⁵² Det som föreskrivs om allmän ålderspension i 56 kap. i fråga om förmånstid i 4, 5 och 7 §§, ökat uttag i 9 §, återkallelse och minskning av uttag i 10 § och omräkning i 13 § ska även gälla inkomstpensionstillägg.

Inkomstpensionstillägg får lämnas utan ansökan från och med den månad den försäkrade uppnår riktåldern för pension om den försäkrade fick hel sjukersättning omedelbart före den månaden.

12 §⁵³ Om den försäkrade har rätt till inkomstpension eller tilläggspension ska beräkningsunderlaget alltid bestämmas som om inkomstpensionen och tilläggspensionen hade börjat lyftas den kalendermånad då den försäkrade uppnår riktåldern för pension. Om sådant garantitillägg lämnas som avses i 63 kap. 18 och 19 §§ och inkomstpension eller tilläggspension har tagits ut före den kalendermånad då den försäkrade uppnått riktåldern för pension ska, när beräkningsunderlaget bestäms, detta tillägg ökas på motsvarande sätt som hel årlig tilläggspension har minskats enligt 63 kap. 20 §.

Vidare ska

– det som föreskrivs om garantipension i fråga om obetalda avgifter i 67 kap. 18 § tillämpas på inkomstpensionstillägg för en försäkrad som är född 1938 eller senare, och

– det som föreskrivs i 66 kap. 7 § och 67 kap. 19 § om garantipension i fråga om överföring av pensionsrättigheter enligt lagen (2002:125) om överföring av värdet av pensionsrättigheter till och från Europeiska gemenskaperna tillämpas på inkomstpensionstillägg.

77 kap.

18 §⁵⁴ Efterlevandepension och efterlevandestöd lämnas till och med den månad då rätten till förmånen upphör. Dock lämnas följande förmåner längst till och med månaden före den då den efterlevande uppnår riktåldern för pension:

⁵⁰ Senaste lydelse 2022:878.

⁵¹ Senaste lydelse 2022:878.

⁵² Senaste lydelse 2022:878.

⁵³ Senaste lydelse 2022:878.

⁵⁴ Senaste lydelse 2022:878.

1. omställningspension,
2. garantipension till omställningspension, och
3. änkepension i form av 90-procentstillägg.

81 kap.

4 §⁵⁵ Garantipension till omställningspension ska beräknas med hänsyn till den försäkringstid som kan tillgodoräknas för den avlidne till och med året före dödsfallet (faktisk försäkringstid).

Som försäkringstid för garantipension till omställningspension ska tid tillgodoräknas även från och med det år då dödsfallet inträffade till och med året före det år då den avlidne skulle ha uppnått den vid dödsfallet gällande riktåldern för pension (framtida försäkringstid).

7 §⁵⁶ Om det för den avlidne inte kan tillgodoräknas försäkringstid med minst fyra femtedelar av tiden från och med det år då han eller hon fyllde 16 år till och med året före dödsfallet gäller följande.

Den framtida försäkringstiden ska beräknas som produkten av

- tidsperioden från och med året för dödsfallet till och med året före det år då den avlidne skulle ha uppnått den vid dödsfallet gällande riktåldern för pension, och

- kvoten mellan den försäkringstid som kan tillgodoräknas den avlidne från och med det år han eller hon fyllde 16 år till och med året före dödsfallet och fyra femtedelar av hela den faktiska tidsperioden från och med det år då han eller hon fyllde 16 år till och med året före dödsfallet.

Vid beräkningen ska försäkringstiden sättas ned till närmaste hela antal månader.

82 kap.

1 §⁵⁷ I detta kapitel finns inledande bestämmelser i 2 och 3 §§.

Vidare finns bestämmelser om

- efterlevandepensionsunderlag efter avlidna som var födda 1938 eller senare i 4–8 §§,

- pensionsbehållning efter avlidna som var födda 1938 eller senare och som avlidit före det år då de skulle ha uppnått den vid dödsfallet gällande riktåldern för pension i 9–19 §§,

- pensionsbehållning efter avlidna som var födda 1938 eller senare och som avlidit efter att ha uppnått riktåldern för pension i 20 och 21 §§, och

- efterlevandepensionsunderlag efter avlidna som var födda 1937 eller tidigare i 22–26 §§.

4 §⁵⁸ Till grund för beräkning av efterlevandepension efter avlidna som var födda 1938 eller senare ska läggas den avlidnes

- faktiska pensionsbehållning, och
- antagna pensionsbehållning.

Pensionsbehållning beräknas på olika sätt beroende på om dödsfallet inträffat före eller efter uppnådd riktålder för pension.

⁵⁵ Senaste lydelse 2022:878.

⁵⁶ Senaste lydelse 2022:878.

⁵⁷ Senaste lydelse 2022:878.

⁵⁸ Senaste lydelse 2022:878.

6 §⁵⁹ Om den avlidne har tagit ut inkomstpension före den månad då han eller hon uppnått eller skulle ha uppnått riktåldern för pension (tidigt uttag) gäller vid beräkning av den faktiska pensionsbehållningen det som anges i andra stycket.

Oavsett när dödsfallet inträffar ska den avlidnes pensionsbehållning, beräknad som om något uttag av inkomstpension inte hade gjorts, läggas till grund för beräkningen av faktisk pensionsbehållning.

7 §⁶⁰ Med antagen pensionsbehållning avses ett belopp som enligt 14–19 §§ kan tillgodoräknas för den avlidne för tiden från och med det år då dödsfallet inträffade till och med året före det år då den avlidne skulle ha uppnått den vid dödsfallet gällande riktåldern för pension.

8 §⁶¹ Efterlevandepensionsunderlaget ska beräknas som kvoten mellan
– summan av faktisk pensionsbehållning och antagen pensionsbehållning och

– det delningstal som enligt 62 kap. 34–37 §§ ska tillämpas för beräkning av inkomstpension för försäkrade som i januari det år dödsfallet inträffade uppnådde riktåldern för pension.

14 §⁶² En antagen pensionsbehållning ska beräknas för den avlidne enligt 15–19 §§ om

1. dödsfallet har inträffat före det år då den avlidne skulle ha uppnått den vid dödsfallet gällande riktåldern för pension, och

2. pensionsrätt för inkomstpension enligt 61 kap. har fastställts för den avlidne för minst tre av de fem kalenderåren närmast före året för dödsfallet.

16 §⁶³ Den antagna pensionsbehållningen ska motsvara summan av de årliga pensionsrätter som kan tillgodoräknas för den avlidne för tiden från och med det år då dödsfallet inträffade till och med året före det år då den avlidne skulle ha uppnått den vid dödsfallet gällande riktåldern för pension.

20 §⁶⁴ Om dödsfallet inträffat efter det år då den avlidne uppnådde riktåldern för pension ska till grund för beräkning av efterlevandepension läggas den avlidnes faktiska pensionsbehållning, beräknad enligt 9–13 §§, som tjänats in till och med året före det år då den avlidne uppnådde riktåldern för pension.

21 §⁶⁵ Den faktiska pensionsbehållningen enligt 20 § ska räknas om med förändringar av inkomstindex enligt 58 kap. 10–12 §§ fram till ingången av det år den avlidne uppnådde riktåldern för pension.

Från och med årsskiftet därefter ska den faktiska pensionsbehållningen följsamhetsindexeras. Det görs genom att den räknas om i enlighet med 62 kap. 42 och 43 §§ till ingången av det år då dödsfallet inträffade.

⁵⁹ Senaste lydelse 2022:878.

⁶⁰ Senaste lydelse 2022:878.

⁶¹ Senaste lydelse 2022:878.

⁶² Senaste lydelse 2022:878.

⁶³ Senaste lydelse 2022:878.

⁶⁴ Senaste lydelse 2022:878.

⁶⁵ Senaste lydelse 2022:878.

84 kap.

6 §⁶⁶ Änkepension till en änka som är född 1945 eller senare lämnas med ett belopp som motsvarar det som skulle ha lämnats till kvinnan om mannen hade avlidit vid utgången av 1989. Änkepensionen ska för år räknat motsvara

1. 40 procent eller, om det efter den avlidne finns barn som har rätt till barnpension efter honom enligt 78 kap., 35 procent av

- a) hel förtidspension enligt 7 § för den avlidne, eller
- b) tilläggspension i form av ålderspension enligt 7 § för den avlidne, och

2. för tid före den månad då änkan uppnår riktåldern för pension, 90 procent av det prisbasbelopp som gällde för dödsfallsåret (90-procentstillägg).

16 §⁶⁷ Om en änka som är född 1954 eller senare har rätt till änkepension och för samma månad får inkomstgrundad ålderspension, lämnas änkepensionen endast i den utsträckning den, efter eventuell samordning med omställningspension enligt 77 kap. 12 §, överstiger ålderspensionen.

Inkomstpension och premiepension ska i detta sammanhang beräknas som om änkan endast hade tillgodoräknats pensionsrätt för inkomstpension och som om denna pensionsrätt hade utgjort 18,5 procent av pensionsunderlaget.

Om änkan tar ut inkomstpension vid en senare tidpunkt än från och med den månad då hon har uppnått riktåldern för pension ska hänsyn tas till den inkomstgrundade ålderspension som skulle ha betalats ut om hon haft rätt till sådan pension från och med den månaden.

Om pensionsrätt till följd av bristande eller underlåten avgiftsbetalning inte har tillgodoräknats eller minskats, ska hänsyn tas till den inkomstpension som skulle ha betalats ut om full avgift hade betalats.

101 kap.

6 §⁶⁸ Följande förmåner kan inte ligga till grund för bostadstillägg:

1. ålderspension för tid före den månad då den försäkrade uppnår riktåldern för pension,
2. änkepension för tid från och med den månad då änkan uppnår riktåldern för pension, och
3. änkepension till en änka som är född 1945 eller senare på grund av dödsfall efter 2002.

102 kap.

16 a §⁶⁹ Från och med den månad en försäkrad, som har hel allmän ålderspension eller motsvarande utländsk förmån, uppnår riktåldern för pension är reduceringsinkomsten summan av

1. 93 procent av den inkomstgrundade ålderspensionen,
2. garantipension och änkepension,
3. 93 procent av den pension och invaliditetsförmån som lämnas enligt utländsk lagstiftning,
4. inkomst av kapital enligt 7 § 3,
5. del av förmögenhet enligt 7 § 4,

⁶⁶ Senaste lydelse 2022:878.

⁶⁷ Senaste lydelse 2022:878.

⁶⁸ Senaste lydelse 2022:878.

⁶⁹ Senaste lydelse 2022:878.

6. 93 procent av de delar av den bidragsgrundande inkomsten som består av arbetsinkomst enligt 67 kap. 6 § första stycket inkomstskattelagen (1999:1229),

7. 93 procent av de delar av den inkomst enligt 15 § som, bortsett från att skatteplikt inte föreligger, är av motsvarande slag som arbetsinkomst enligt 67 kap. 6 § första stycket inkomstskattelagen, och

8. 93 procent av övriga delar av den bidragsgrundande inkomsten, minskad med ett fribelopp enligt 17 §.

Inkomst enligt första stycket 6 och 7 ska endast beaktas till den del den överstiger 24 000 kronor.

18 §⁷⁰ Om den försäkrade får sjukersättning eller aktivitetsersättning eller motsvarande utländsk förmån ska i stället för vad som anges i 17 § ett avdrag göras med ett belopp som motsvarar garantinivån för hel sådan ersättning enligt 35 kap. 18 respektive 19 §. Detta gäller dock längst till och med månaden före den då den försäkrade uppnår riktåldern för pension.

22 §⁷¹ Till och med månaden före den månad då den försäkrade uppnår riktåldern för pension beaktas vid beräkning av bostadstillägg 96 procent av bostadskostnaden per månad av den del som inte överstiger 5 000 kronor för den som är ogift och 2 500 kronor för den som är gift.

Om bostadskostnaden överstiger de belopp som anges i första stycket beaktas 70 procent av den överskjutande bostadskostnaden per månad upp till 7 500 kronor för den som är ogift och 3 750 kronor för den som är gift.

För var och en av makar ska bostadskostnaden beräknas till hälften av deras sammanlagda bostadskostnad.

25 a §⁷² Från och med den månad en försäkrad, som har hel allmän ålderspension eller motsvarande utländsk förmån, uppnår riktåldern för pension ska sådan reduceringsinkomst som avses i 21 § vara 62 procent av inkomsten.

29 §⁷³ Vid tillämpning av 26 § ska följande inkomster beaktas:

1. Den del av den bidragsgrundande inkomsten som avses i 7 § 1 och 2 efter avdrag för den skatte- och avgiftssats som följer av tillämplig skattetablell enligt 55 kap. 6 och 8 §§ skatteförfarandelagen (2011:1244). Om det för den försäkrade inte kan beslutas någon tillämplig skattetablell ska den skatte- och avgiftssats användas som följer av den skattetablell som skulle ha varit tillämplig om sådant beslut hade kunnat fattas.

2. Den del av den bidragsgrundande inkomsten som avses i 7 § 3 efter avdrag med 30 procent.

3. Den del av den bidragsgrundande inkomsten som avses i 7 § 4.

4. Den del av den bidragsgrundande inkomsten som avses i 7 § 5. När det gäller sådan del av den bidragsgrundande inkomsten som avses i 97 kap. 13 § 1 ska den inkomsten tas upp efter avdrag för de skatter och avgifter som följer av bestämmelserna i 1 och 2 om inkomsten inte hade undantagits från beskattning i Sverige på grund av 3 kap. 9–13 §§ inkomstskattelagen (1999:1229) eller skatteavtal.

5. Bostadstillägg enligt 21 §.

⁷⁰ Senaste lydelse 2022:878.

⁷¹ Senaste lydelse 2022:878.

⁷² Senaste lydelse 2022:878.

⁷³ Senaste lydelse 2022:878.

Från och med den månad en försäkrad uppnår riktåldern för pension ska arbetsinkomst som avses i 16 a § 6 och 7 beaktas i sin helhet till den del inkomsten, före avdrag för skatte- och avgiftssats, överstiger 24 000 kronor.

103 c kap.

8 §⁷⁴ Boendetillägg lämnas längst till och med månaden före den när den försäkrade uppnår riktåldern för pension.

1. Denna lag träder i kraft den 1 december 2025.
2. Lagen tillämpas första gången för förmåner som avser tid från och med den 1 januari 2026.
3. Bestämmelsen om inkomstindex i 58 kap. 11 § i den nya lydelsen tillämpas dock första gången vid beräkning av det inkomstindex som ska gälla från och med den 1 januari 2028.
4. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för den som uppnår respektive åldersgräns före den 1 januari 2026.
5. Äldre föreskrifter om försäkringstid i 35 kap. 4, 12, 13 och 15 §§ gäller fortfarande för försäkringsfall som fastställs till tid före den 1 januari 2026.
6. Äldre föreskrifter om beräkningsunderlag för inkomstgrundad efterlevandepension gäller fortfarande för dödsfall som har inträffat före den 1 januari 2026.

På regeringens vägnar

ARDALAN SHEKARABI

Torbjörn Almerheim
(Socialdepartementet)

⁷⁴ Senaste lydelse 2022:878.